

MARTÍNEZ I TEIXIDÓ, Lydia: *Les famílies nobles del Pallars en els segles XI i XII.*— Pròleg de Pierre Bonnassie.- Centre d'estudis del Pallars.- Col.lecció d'estudis, 3.- Lleida, 1991.- 200 pàgs.

La genealogia fa molts anys que està desprestigiada, el seu estudi no el fan els historiadors sinó persones mancades no solament d'una metodologia i de rigor científic sinó dedicades a una "recerca" de probables vinculacions dels seus clients nobiliàries. Per això pot sorprendre aquest llibre, que és un treball d'investigació fet per aconseguir el grau de llicenciat a la universitat Toulouse-Le Mirail, i dirigit pel prestigiós historiador Pierre Bonnassie.

El treball és una recerca documental sobre la formació de l'estament nobiliari del Pallars, potser no de totes les famílies però sí de les més representatives i vinculades no solament a un grup amb projecció política sinó també amb forts lligams de sang entre ells, i que van adquirir, a poc a poc, una consciència social de pertànyer a un grup amb una marcada personalitat dintre el conjunt de la població del Pallars. Completa aquesta aportació genealògica-familiar amb una anàlisi de l'evolució antropològica, cosa que li permet un millor coneixement de la projecció d'aquest grup a aspectes socials fonamentals per a comprendre la mecànica de la formació del pensament de grup. Lydia Martínez i Teixidó ha fet una tasca molt important per al coneixement de la infraestructura històrica i amb suggeriments biogràfic-familiars dels protagonistes, no diguem autors, del procés històric del comtat de Pallars a l'època romànica.

Desitgem que aquest treball sigui ampliat al major nombre possible de grups familiars del Comtat del Pallars i zones pròximes. A més, esperem que hi hagi imitadors que facin recerques en altres territoris i d'èpoques diferents, a fi d'assolir un esquema genealògic, vàlid històricament, de les famílies nobles catalanes, classe dirigent i enllaç amb les famílies comtals, conjunt social que va aportar membres als llocs capdavanters de l'estament eclesiàstic. Amb aquesta aportació hauríem arrodonit l'estudi de la història de la Catalunya medieval, tant romànica com gòtica.

Joan-F. Cabestany

* * *

Tirant lo Blanc. Imatges i objectes.— Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Amb la col.laboració de "Enciclopèdia Catalana". Barcelona, 1919. 32 pàgs. amb il.lustracions

Amb motiu del cinquè centenari de la primera edició de la novel.la *Tirant lo Blanch* (València, 1490), s'ha celebrat a Barcelona una exposició en la part restaurada de la Pia Almoina, seu del Museu Diocesà, per, amb aquest suggerent temari, explicar l'època de Tirant lo Blanc amb el realisme que l'autor del llibre, Joanot Martorell, havia emmarcat la personalitat del seu heroi. L'exposició es va fer amb objectes i obres d'art que expliquessin la persona del cavaller i el seu món tant des d'un punt de vista material com cultural, dintre el context real de la segona meitat del segle XV.

La publicació d'aquesta introducció a un possible catàleg de l'exposició no conté la descripció de les peces i consta de dos treballs: el primer, *Visualització d'una novel.la cavalleresca*, és de Victòria Cirnot, i el segon, *Imatges del cavaller i el seu món*, és de Rosa Alcoy i Pedrés. Aquests dos treballs aporten una presentació al tema de l'exposició i ens obliguen a felicitar les autores per la tasca feta en intentar, amb encert, reproduir l'ambient cavalleresc existent arreu de l'Europa Occidental a la fi de l'edat mitjana, com també ho féu Joanot Martorell en la seva novel.la.

Agraïm l'esforç fet, i desitgem que sigui l'inici d'una major col.laboració institucional i privada, i que el Departament de Cultura de la Generalitat, les institucions eclesiàstiques (com, en aquest cas, el Museu Diocesà de Barcelona) i Enciclopèdia Catalana, que han fet possible aquesta exposició, preparin noves activitats, millorant detalls, com el catàleg, que són necessaris per a assolir l'èxit total.

J.-F. C. i F.